

AD
RECENSIONEM
BULLARII ROMANO-SVEOGOTHICI,
A NOBIL. A CELSE EDITAM,
ACCESSIO.

CUJUS PARTEM IX,
CONS. FAC. PHILOS. R. ACAD. ABOËNSIS,
PRÆSIDE

Mag. *HENRICO GABRIELE*
PORTHAN,

*Elogv. Professore Reg. & Ord. Equ. Ord. R. de Stella Polari, R. Acad. Litt.
Human. Hist. & Antiquitt. R. Societ. Sc. Upsal. &c. Socio,*

Publicæ bonorum censuræ submittit
HENRICUS SOLIN,
Stip. Reg. Borea-Fenno,

In Audit. Minorī die XIII Junii MDCCC,
H. A. M. C.

ABOÆ, Typis Frenckellianis.

THESES RESPONDENTIS.

THESIS I.

Licet institutionis publicæ finis non ille solus statui debeat, ut Respublica viros ad munera publica rite obeunda nanciscatur idoneos; magna tamen hujus rei, in illa dirigenda, merito habendus est respectus. Unde dissentium naturalis, ad hanc vel illam artem, aut hoc vel illud vitæ genus inclinatio, quantum fieri potest exploranda est, ac curandum, ut quilibet in iis partibus mature erudiatur, quæ suo & genio & consilio maxime convenire intelligantur.

Theſ. II.

Nimia tamen diligentia, & imperiosa severitas in studiorum atque vitæ genere adolescentibus, hoc respectu tempestive praescribendo, non uno nomine inconsulta est. Sæpe enim judicia hominum, etiam laudatorum, falsa atque temeraria fuisse, tardius quorundam adolescentium ingenia viresque se se explicuisse, & inclinationes eorum (non veris semper stabilibusque debitæ rationibus) mutatas fuisse, constat.

Theſ. III.

Vis quoque mutua quam pleræque artes in se se invicem excent, prohibet, ne studia adolescentium nimis restringamus. Ac quamvis recte urgeatur, eum, qui in una aliqua arte diligenter elaborat, progressus in eadem facturum prosperiores, quam qui diligentiam suam ad multas diffundit; tamen ex aucta per plurimum comparationem perspicacia, & latiori quasi visu suo campo oblato, non spernenda artibus sæpe enasci comoda, & ratio docet & experientia.

Theſ. IV.

Parum videntur & fabricam corporis humani & naturæ consilium considerasse, qui sola vegetabilia hominibus esse in alimentum destinata, existimarentur.

Theſ. V.

Artes proprie sic dictæ haud incommodè dispesci solent in Mechanicas & elegantes; licet pro certo asseri nequeat, illas solum usum, has oblectationem solam semper spectare.

Theſ. VI.

Recte non minus quam ornata Ciceron: Boni viri, inquit, in augenda re, non avaritiae prædam, sed instrumentum benignitati querant.

Theſ. VII.

Non temere observarunt viri acutissimi, in luce literarum largius diffusa, pauciora quidem sæpe quam seculis minus cultis eminere ingénia reliquis longe superiora; sed hoc tamen laudi illius nihil detrahere: ut in urbibus ubi commercia minus florent, non raro paucos quosdam reperias mercatores, in magna reliquorum paupertate divitiis affluere.

vinciæ Upsalensis, una cum sua Diœcesi Arosiensi, quas duce-ret eligendas, decimam decimarum quæ confrevit dari subsidio Terræ Sanctæ, posse per biennium exigere & habere in usus suos & dictæ suæ Arosiensis Ecclesiæ convertendam: super qui-bus diversas bullatas literas ostenderit, quarum prætextu ad præmissa, vel aliqua de illis, processerit. Cum vero tenoribus literarum hujusmodi, sub sigillis autentieis ad Papam missis, per illos qui stylum noverunt Romanæ Curiae, diligenter inspectis, non credantur dictæ literæ de Papali Curia emanasse, nec Pa-pa meminisset se dicto Episcopo vel cuicunque alii hactenus ta-lia vel similia concessisse; mandat, ut super prædictis summario procesu sollerter & fideliter inquirentes, prædictasque literas, quas sibi faciant ante omnia exhiberi, condentes atque Papæ fi-deliter destinantes, expresse prohibeant, ne quid prætextu illa-rum ulterius attentetur, sed quæ attentata hactenus fuerint, su-pendantur, donec Pontifex, per eos plenius informatus, aliud ordinaverit. Si vero ipsum invenerint Episcopum culpabilem vel suspectum, eundem peremptorie intra certum ei præfigendum terminum ad Papam citent, causam dicturum. — (Quis hujus fuerit inquisitionis eventus, nos latet; credas tamen innocentiam Episcopi fuisse demonstratam, quia per multos adhuc annos muneri præfuisse suo reperitur). — Indid. A. XVII N:o 610.

27. *Carolo Episcopo Lincopensi. Aven. III Kalend. Febr. A. XVIII* (d. 30 Jan. 1234). Papa significat, se Canonicatum, Præbendam & Decanatum Lincopensem, tunc apud Sedem Apo-stolicam vacantem, Magistro *Martino de Chalencomo*, utriusque Juris Professori, providisse, monetque Episcopum, ut hoc beneficium eidem præstari procuret. — Indid. A. XVIII Ep. 1125.

28. *Guimaro* (z) de Husaby, Canonico Skarenſi. *Ibid. II Kal. Martii A. XVIII* (d. 28 Apr. 1234). Demonstraverat Papæ Petrus Episcopus Skarenſis, se adeo esse senio confractum & viribus corporis destitutum, ut absque Coadjutore non posset regimini Ecclesiæ præfidere; quare petiverat, ut Papa aliquem de gremio ipsius, de quo certos nominatim expreſſerat, virum providum & discretum & Ecclesiæ prædictæ aptum, ſibi concederet Coadjutorem. Unde Pontifex hunc *Gunnarum* ad hoc officium admovet. — Indid. A. XVIII, P. 1 Ep. 492.

BENEDICTUS XII.

1. *Guimaro* (Gunnaro) de Hosaby (Husaby) *Electo Skarenſi. Avenione XI Kalend. Novemb. A. III* (d. 22 Octob. 1337). *Gunnarum* Papa ad unanimem Capituli Scarenſis supplicationem, Episcopum ejus Ecclesiæ, in locum Petri demortui constituit. — Ex Reg. Literar. Apostolicar. Benedicti P.P. XII, A. 3 P. 2 Ep. 510.

2. 3. 4. 5. 6. *Capitulo Eccleſie Scarenſis; Clero Civitatis & Dioceſis Scarenſis; Populo Civitatis & Dioceſis Scarenſis; Archiepiscopo Upſalenſi; Magno Regi Svecie illuſtri. L. a. & d. iisd. Eadem de re.* — Indid.

7. *Guimaro* (Gunnaro) *Episcopo Scarenſi. Ibid. XVI Kalend. Decembris A. III* (d. 16 Nov. 1337). Significatur eidem, ut postquam per Anibaldum Episcopum Tusculanensem jam fuiset confebratus, ad Ecclesiam ſuam personaliter fe conferens, eandem diligenter adminifret. — Indid. Ep. 511.

8. *Eidem. Ibid. XII Kalend. Martii A. IV* (d. 18 Febr. 1338). Petierat Episcopus, ut quum in confebratione ſua juramento pro-

mi-

(z) *Guimaro.* Cfr. RHYZELIUS I. c. P. I p. 173.

misisset, sese Aulam Papalem, certis successivis temporibus, vel per se vel per alium esse visitaturum (licet Ecclesia sua privilegium exemptionis non haberet, sed Archiepiscopo Upsalensi jure Metropolitico esset subjecta), Papa cum eo in hac parte gratiose agere de benignitate Apostolica dignaretur. Cui petitioni hic annuens, Episcopum & Ecclesiam suam *ab expensis, laboribus & oneribus* quae propterea eos oporteret subire, paterne relevat. — Indid. A. IV P. 2 Ep. 14.

9. ----- *Archiepiscopo Nidrosiensi. Ibid. Kalend. Septemb. A. IV* (d. 1 Febr. 1338). Questi apud Papam Minister Provincialis & Fratres *Ordinis Minorum Provinciae Daciæ* (Daniæ) graviter erant, quod Petrus (a) Archiepiscopus Upsalensis, qui *Ordinis Prædicatorum* erat, una cum Sigfrido Decano (b), Laurentio Unga (c), M. Amero (d), Odhino (e) & Jordano (f) Canonicis Ecclesiae Upsaliensis, dictos Fratres vehementer persequeretur; "nam idem Archiepiscopus certos homines, qui quendam Apostamatam (g) eorum de ecclesia loci dictorum Fratrum Minorum in Stokholm, Upsalensis Dioecesis, per violentiam extrahendo, [&] immunitatem eorum violantes (violaverant?), nec non illos qui dictum Apostamatam excommunicata" tum

L 2

(a) *Philippi*. Cfr. RHYZELIUS *Episc.* P. I p. 39 sq.

(b) De hoc cfr. *Chronic. Archiepiscopor. &c. Upsal.* (a SCHEFFERO ed.) p. 165, 167.

(c) l. c. p. 145 sq.

(d) Nomen, ut videtur, corruptum. An M. *Arvernus* vel *Arverus*, de quo l. c. p. 158, 160?

(e) (vel *Oedbino*) l. c. p. 238 sq.

(f) l. c. p. 184.

(g) Hoc est, Monachum, qui deferere Claustrum aut Ordinem suum (tyrannidi fortasse Superiorum suorum sese subducere?) conatus fuerat.

"tum scienter admiserunt ad divina officia, & communicaverunt
 "eidem, punire atque corrigere, ipsisque Fratribus super hiis iu-
 "stitiam facere denegaverit, & nichilominus subditis suis inhi-
 "buit, ne prefatis Fratribus elemosinas erogarent, neve carisfi-
 "mus in Christo filius noster *Magnus Rex Svetie illustris*, qui
 "tunc coronari debebat, quique in loco predicto ipsorum Fra-
 "trum Minorum in Stokholm, ubi habet cl. mem. Regem avum
 "& Reginam aviam suam sepultos, disposuerat coronationis sue
 "recipere diadema, in eodem loco eorundem Fratrum Minorum
 "in Stokholm coronari valeret impedivit, locum etiam dictorum
 "Fratrum Minorum in Eneccopia dicte Dioecesis, sine aliqua iusta
 "causa ecclesiastico supposuit interdicto, nec hiis contentus, quod-
 "dam edificium ipsorum Minorum tunc situm in civitate Upsa-
 "lensi poni fecit sine aliqua causa rationabili in ruinam, dicta
 "quoque Sacerdotum suorum prohibentium aliquos peccata sua
 "eisdem Fratribus Minoribus confiteri nec posse nec debere, appro-
 "bavit & non desinit approbare, favet etiam in hoc Sacerdotibus
 "antedictis, aliaque ipsis Fratribus Minoribus gravamina & injurias
 "plurimas irrogavit; prefatus insuper Decanus sub nomine Ca-
 "pituli ejusdem Ecclesie Upsalensis contra dictum Ordinem Mi-
 "norum libellos diffamatorios edidit, & per illas partes publice
 "divulgavit, suo tamen sigillo tantummodo sigillatos. Ipsi etiam
 "Canonici dilectis filiis Gardiano & Fratribus loci eorum Upsa-
 "lensis graves iniurias & violentias intulerunt, & familiares i-
 "psorum Canonicorum, eis mandantibus, precipientibus & ratum
 "habentibus, in nonnullos ipsorum Fratrum Minorum, ipsos spo-
 "liando rebus eorum, manus atrociter iniecerunt, Dei timore
 "postposito, temere violentas" (h). Quare mandat Pontifex Ar-
 chie-

(b) Quum de lite hac Archiepiscopi cum Monachis Franciscanis, parum
 haec tenus Historicis constiterit nostris (cf. RHYZELIUS l.c. & LAGERBRING
 Hist. Svec. P. III C. 5 §. 7 p. 351); placuit hunc locum, longiorem licet,
 totum descriptum dare, non uno nomine notabilem.

chiepiscopo Nidrosiensi, ut vocatis & auditis partibus utrisque, summario procesu, nomine & auctoritate Pontificis, rem examinet, dijudicet atque illis faciat justitiae complementum (i). — Indid. A. IV P. I Ep. 355.

10. Laurentio Pauli (k), *Preposito Ecclesie Upsalensis, Administratori in Spiritualibus & temporalibus Ecclesie Lincopensis. Ibid. XII Kal. Junii A. VII* (d. 21 Maii 1341 (l)). Vivente adhuc Carolo Episcopo Lincopensi, Papa Johannes XXII jam decreverat provisionem Ecclesiae Lincopensis, ubi proxime vacatura foret, dispositioni Sedis Apostolicæ ea vice reservare. Cum igitur dicta Ecclesia per mortem Caroli vacaslet & adhuc va-

L 3

| ca-

(i) Quis exitus hujus controversiae fuerit, (aut quid ab Archiepiscopo & Capitulo suo contra Monachorum querelam atque accusationem alatum & responsum sit), non constat. Non sine incommodo tamen Archiepiscopi (ut solebat temporibus illis Monachorum, in primis Mendicantium, gratia & potentia Episcoporum auctoritati esse formidabilis) terminatam fuisse, ex verbis colligas veteris *Chronici a SCHEFFERO editi* (sæpius a nobis laudati) ubi legitur (p. 79): *perpessus multas injurias a Minoribus, obiit anno D:n. MCCCXLI.* Ad quem locum recte observat SCHEFFERUS (p. 80), rem sine dubio eandem spectari a JOHANNE MAGNO (*Metropol. L. IV p. 76* lq.) de hoc Archiepiscopo atque in ejus favorem scribente: "Sacerdotes & Monachos, præfertim eos qui de familia S. Francisci erant, admirabili tollerantia ad mores religiosos revocavit." De auctoritate Episcopali, cui se omnino subtrahere (pro more suo) volebant Monachi, litem maxime fuisse agitatam, credas?

(k) De quo cf. *Chronicon* sæpius laudatum (a SCHEFFERO editum) p. 144, 192, 128, 158.

(l) Adscriptus quidem est exemplo nostro a 1339; vitio autem laborare, facile patet, cum Bullam anno Pontif. Septimo datam esse, expressis verbis significetur, Papamque nonis Decembris a. 1334 electum fuisse, constet. Cf. CIACONIUS l. c. p. 455.

caret, ac interim enormem pateretur læsionem, quum nonnulli iniquitatis filii bona & jura ejus sibi usurpare ac fructus & proventus ad mensam Episcopalem spectantes dissipare, occupare & consumere non verebantur; Papa curam, administrationem & gubernationem ejusdem ecclesiae in spiritualibus & temporalibus, durante vacatione, Praeposito *Laurentio* committit & commendat (*m*). — Indid. A. VII Ep. 316.

II. 12. *Preposito & Capitulo Ecclesie Lincopensis; Clero Civitatis & Dioecesis Lincensis. L. a. & d. iisd. Eadem de re, iisdem verbis.* — Indid.

13. *Petro de Feringatunim (n) Elecho Lincensis. Ibid. III Kal. Februari. A. VIII (d. 30 Jan. 1342(o)).* Quum provisio Ecclesiae Lincensis (ut nuper vidimus) hac vice eset Pontificis dispositioni & ordinationi reservata; hunc *Petrum*, Canonicum Ecclesiae Upsalensis in Sacerdotio constitutum, quem etiam Capitulum Ecclesiae Lincensis per eorum patentes literas multipliciter [comendaverant, Papa in locum defuncti *Caroli Ep-*

(m) Consilium hoc Papæ rerum nostrarum ecclesiasticarum scriptores habentus latuisse, vel RHYZELII docet de eo silentium I. c. p. 109 sq.

(n) *Feringatum (hodie Fårentuna) Uplandiæ. Petrus de Fåringetu-*num vocatur etiam in veteri *Cronico Archiepiscopor. Upsal.* p. 82. Num igitur ibi natus fuit? *Gothum Schoningensem* vocat JOHANNES MAGNUS I. c. p. 82; sed quo nixus fulcro^z nos latet.

(o) Annus quidem margini adscriptus exempli nostri comparet 1340, qui propius ad chronologiam Autorum nostrorum accedit domelticorum (cfr. RHYZELIUS I. c. qui *Petrus* a. jam 1339 curam Dioeceseos suscepisse dicit); sed annus Papæ in Bulla expressus (*octavus*) repugnat; cf. supra p. 85 not. (*l*). Unde si Episc. *Carolus* anno 1338, d. 6 Iulii (eodem asferente RHYZELIO) decessit, diutius vacasse munus Episcopale, sequitur.

piscopum constituit. — Indid. A. VII (VIII?) pag. 364
Ep. 21.

14, 15, 16, 17, 18, 19. *Capitulo Ecclesie Lincopensis; Clero Dioceſis; Populo Civitatis & Dioceſis; Vafallis Eccleſie; Archiepiscopo Upſalenſi; Magno Regi Suetie illuſtri. L. a. & d. iisd. Eadem de re.*
— Indidem.

20. (Eidem) *Epifcopo Lincopenſi. Ibid. XV Kalend. Aprilis A. VIII* (d. 18 Mart. 1342). Postquam per Petrum Epifcopum Penestrinum consecrationis munus accepisſet, Epifcopum noſtrum ad Eccleſiam Lincopenſem, benedictionis fuæ gratia ornatum, Papa remittit, curamque officii ſui diligentem ei commendat. — Indid. a. VII (VIII?) p. 364 t. Ep. 22.

CLEMENS VI.

1. *Thyrgillo Hermanni, Rectori Parrochialis Eccleſie de Feri-
gathuna, Upſalenſis Dioceſis. Avinione IV Kalend. Junii A. I* (d.
29 Maii 1342). Eccleſiam Feringatuna, (cujus fructus, reditus
& proventus trium florenorum auri, ſecundum taxationem De-
cimæ, valorem annum non excedere aſſerebantur) per promotionem
Petri ad Epifcopatum Lincopenſem adhuc vacantem,
atque hac vice diſpositioni atque provisioni Sedis Apoſtolicæ
reſervatam, Papa huic Thyrgillo conſert. — Ex Registro Lite-
rar. Apoſtolicarum Clementis P. P. VI, A. I. T. 8 Ep. 23.

2. (Petro) *Epifcopo Lincopenſi, & Decano Upſalenſis ac Va-
mundo Aconis (Haconis) Canonico Lincopenſis, Eccleſiarum. L. a.
& d. iisd. Eadem de re.* — Indid.

3. *Clavo Faſtonis (a) Canonico Upſalenſi, Licentiato, in Arti-
bus.*

(a) Cfr. *Cbronicon Archiep. Upſal.* a SCHEFFERO edit. p. 189.

*bus. L. a. & d. iisd. Quum jam Papa Benedictus XII in sui Apostolatus exordio, Canonicatus & Præbendas &c. suæ provi-
sionis reservasset, hancque ejus ordinationem Clemens successor
suus renovasset; hic, resciens Canonicatum & Præbendam Ec-
clesiæ Upsalensis cum Parrochiali Ecclesia de Resböhundare Up-
salensis Dioecesis eidem Præbendæ annexa, (quarum fructus,
reditus & proventus sex florenorum auri secundum taxationem
Decimæ valorem annum non excedere asferebantur), per pro-
motionem Petri ad Episcopatum Lincopensem vacare, id bene-
ficium Olavo Faſtonis confert. — Indid. A. I T. 7 Ep. 118.*

*4. (Petro) Episcopo Lincopensi, & ---- Archidiacono Scaren-
fis, ac Vemundo Atonis (Aconis) Canonico Lincopensi, Ecclesiarum.
L. a. & d. iisd. Mändatur iis, ut supradictum Olavum in cor-
poralem possessionem dicti Canonicatus, Præbendæ & Parrochi-
alis Ecclesiæ inducant. — Indid.*

*5. Egislo Episcopo Arosieni. Avenione XV Kal. Novemb. A.
I (d. 26 Octob. 1342). "Ne contractuum memoria deperiret, in-
"ventum est Tabellionatus (b) officium, quo contractus legitimi
"ad cautelam presentium & memoriam futurorum manu publi-
"ca notarentur. Unde interdum Sedes Apostolica predictum of-
"ficium personis que ad illud reperiuntur idonee concedere con-
"suevit". Petenti igitur Episcopo (c) Papa concedit facultatem,
auctoritate Apostolica prædictum officium duobus Clericis idoneis,
dummodo non sint conjugati, nec in Sacris Ordinibus constituti, de-
mandandi; simulque ei formulam transmittit juramenti, quo ii-
dem Papæ fidem suam obligare deberent, & ad officium suum
integre obeundum fere obstringere. — Indid. A. I T. 5 p. 136
Ep. 698.*

6. Bene-

(b) Notariatus Publici.

(c) Tum in Curia Papali præsenti.